

Jag har läst

”Herr Gud, det är Anna”

(Publicerad 1974)

och

”Anna och den Svarte springaren”

(Publicerad 1990, 1993 i svensk översättning)

Av Fynn alias för Sidney George Hopkins (26/3 1919-juli 1999)

Pia Hellertz – 31 oktober 2012

Fynn råkar i sextonårsåldern träffa lilla Anna, 4 år, år 1936. Hon är på rymmen från ett eländigt hemförhållande. Hon ville inget berätta om det, men blåmärken på hennes kropp gav en aning om hennes erfarenheter. Fynn tar med sig Anna hem till sin irländska mamma, ”Morsan”, och Anna blir väl omhändertagen. Berättelsen bygger på en verklig händelse. William Collins som är chef för Collins förlag som publicerar böckerna skriver att: *”Historien om Anna var så konstig och så förtrollande att jag först hade svårt att tro det handlade om riktiga människor.”*

Fynns sanna identitet var ett mysterium i 35 år tills den avslöjades år 2007. Han hette Sydney George Hopkins. Hans livsberättelse finns på hemsidan *”The real Fynn”*, <http://www.finchden.com/sgf/index.htm>. Syd Hopkins’ stora intressen var matematik, fysik och kemi. Han var mycket storväxt och stark. Det berättas att han hade kunnat lyfta två pojkar och hålla dem från marken, en på vardera armen. En olycka som skadade hans ryggrad hade gjort det omöjligt för honom att gå utan käpp. Senare upptäckte han att smärtorna lindrades när han gick på knä.

Här är en av de få bilder som finns av honom. Han arbetade på ett terapeutiskt ”community”, Finchden Manor, som verkar ha varit ett behandlingshem för pojkar. Det stängdes år 1974. År 1961 träffade han Jill, en socialarbetarstudent. Sydney bestämde sig för att träna upp sin förmåga att gå igen eftersom han ville gå upprätt uppför kyrkogången när han gifte sig med Jill år 1970.

Fynn undervisade i matematik och kemi på Finchden. Bland annat delade han rum med en son i en rik familj som ville att sonen skulle undervisas i jordbrukets kemi.

Cirka 30 år efter mötet med Anna beslöt sig Syd för att berätta om henne och resultatet blev boken *"Herr Gud, det är Anna"* som publicerades år 1974. Boken kom sen ut i många upplagor. Den finns inte längre på svenska, men det kom ut en ny utgåva på engelska år 2005.

Anna – en "bomb på ben"

Det som gör berättelsen om den märkliga Anna så speciell är att Fynn (Sydney) lyssnade på henne, försökte förstå henne, fascinerades av och stimulerade hennes unika förmågor och speciella intelligens. Anna frågade ständigt, om allting. Och de vanliga logiska svaren var inte tillfredsställande. Anna såg bortom "det vanliga". Hennes fascination för matematik är förunderlig, en fascination som Fynn hade kunskaper och förmåga att hantera. Ett av många spännande citat:

"Både Anna och jag hade insett att matte var mycket mer än att bara räkna tal. Matte var en port till magiska och hemlighetsfulla världar där man måste leta sig fram försiktigt, där man ställde upp sina egna regler, där man själv fick ta hela ansvaret för vad man gjorde. Det var en värld som var enorm och spännande till obegriplighet.

Jag viftade med fingret mot henne.

- Fem plus två är tio.
- Ibland är det två, svarade hon.
- Eller kanske sju. Vem sjutton bryr sig om det! Det finns skviljoner andra världar att utforska."

Många av deras samtal är svåra att förstå för mig, även om de är mycket fascinerande, men jag förstår att en matematiskt intresserad och kunnig kan förstå dem som handlar om matematik. Dessa samtal gör att boken både kan läsas av ungdomar och av vuxna, och förstås på olika sätt. Egentligen tror jag att vuxna har förmåga att i större utsträckning fascineras av djupet i texten.

Annas förhållande till Herr Gud var ständigt och aktivt undersökande. Hon reflekterade ständigt över Guds närvaro i allt och Guds mening.

”Snälla, snälla Herr Gud, lär mej att ställa verkliga frågor. O snälla Herr Gud, hjälp mej att ställa verkliga frågor.

...

- Pyret, sa jag, varför bad du Gud om verkliga frågor?
- Bara för att det är så sorgligt.
- Vad är det som är sorgligt?
- Mänskorna.
- Vad är det som är sorgligt med mänskorna?
- Folk borde bli klokare när dom blir äldre. Det blir Bossy och Patch (hundar), men inte mänskorna.
- Tycker du inte det? frågade jag.
- Nej. Mänskornas lådor blir mindre och mindre.
- Lådor? Nu förstår jag inte vad du menar.
- Frågorna finns i lådor, förklarade hon, och svaren dom får måste vara i samma storlek som lådan.
- Det var svårt, förklara lite mer.
- Jag vet inte hur jag ska säga det. Det – svaren är liksom i samma storlek som lådan. Det är som med dimensionerna.
- Jaså?
- Om man frågar en fråga i två dimensioner då blir svaret också i två dimensioner. Det är som en låda. Man kommer inte utanför den.”

Kom ihåg att Anna var 4-5 år vid den här tiden. Den typen av samtal för Anna och Fynn ständigt. Ofta verkar Fynn förstå vad Anna menar. När han inte förstår, frågar han mer, till stor glädje för läsaren.

Anna tänkte jämt. Ibland tog det lite tid för henne att ”tänka ut”. Fynn skriver:

”Det var bara tur för mig att jag råkade vara tillsammans med henne när hon höll på med att ’tänka ut’ det. Att höra på henne gjorde en upprymd, det var som att flyga på egen hand: genom att se på henne väcktes man själv till att se.”

Fynn spelade piano. Han förklarade vad ”ackord” var för henne. När hon fick veta att ackord betyder ”samklang” insåg hon att kyrkorna spelar ackord: ”*Vi spelar samma ackord för Herr Gud men vi kallar dom olika*”. Annars hade hon problem med prästen, som hon tyckte pratade strunt. Hon stönade högt i kyrkan när hon hörde hans konstigheter, till prästens missnöje.

Anna tyckte om natten. Hon och Fynn vandrade ofta på nätterna. Den irländska Morsan förstod och lät dem hållas. Anna sa:

”Solen är bra, men den lyser upp överallt så man kan inte se så långt. ... Ens själ går inte så långt om dagen för den stannar där man kan se. ... Natten är bättre. Den tänjer ut ens själ ända till stjärnorna. Och det är mycket långt. På natten behöver man inte

stanna nånstans på vägen. Det är som med öronen. På dagen är det så bråkigt så man kan inte höra. På natten kan man det. Natten tänjer ut en.”

Morsan var också väldigt speciell. När det ösregnade eller stormade kunde hon säga: ”Jag tycker ni ska gå ut, det ösregnar ju.” Bara för skojs skull, bara för att se hur det var. De uppmanades att gå ut och känna efter.

Ständigt gav Anna Fynn uppdrag för att hon skulle kunna ”ta reda på en sak om Herr Gud”. Och Fynn gjorde alltid som hon bad om. Enligt min uppfattning var det ofta avancerade fysiska eller kemiska experiment. Anna väckte ofta Fynn på nätterna med sina frågor och funderingar och han gnuggade ögonen vakna och gjorde sig beredd på långa samtal.

”Fynn, det finns inga olika kyrkor i himlen för i himlen är alla inuti sig själva. ... Det är utanpå-bitarna som gör att det finns en massa olika kyrkor och synagogor och tempel och sånt. Fynn, Herr gud sa ’jag är’ och det vill han att vi ska säga allihop – det är det som är det svåra.”

En konstnär som kallar sig Papas har gjort illustrationerna till boken. Det är talande, underbara teckningar.

Anna tyckte det var tråkigt att människorna var mer intresserade av svars-orden än fråge-orden, eftersom det var fråge-orden som var mer meningsfulla. De var de viktigaste. Frågor, riktiga frågor alltså, var det något visst med. ”Vad, vilken, var, vart, varför, vem”, d.v.s. v-orden. Hon tyckte att ”hur” egentligen borde heta ”vur”.

En stor behållning av båda böckerna var också beskrivningen av den fattiga delen av London på 30-talet, innan kriget började. Om vänskapen och samarbetet på gatan. Till Fynns och Annas bästa vänner hörde exempelvis de prostituerade på gatan.

Anna dog i en tragisk olycka när hon var 7 år. Hon ramlade ner från ett träd och hamnade tvärs över ett staket. Hon dog leende och sa: *"Fynn, jag ger mej den på att Herr Gud låter mej komma in i himlen för det här."*

Boken avslutas med en dikt som Anna skrivit:

"När jag ska dö
ska jag göra det själv.
ingen ska göra det åt mej.
När jag är redo ska jag säga:
'Ställ mej opp, Fynn'
och jag ska se mej om
och skratta glatt.
Om jag faller omkull
är jag död."

Anna och den Svarte springaren

De händelser som Fynn berättar om i boken *"Anna och den Svarte springaren"* sker parallellt med det som händer i den första boken, men fokus här är Fynns och Annas relation till Fynns gamle matematiklärare, John Hodge, *"en djup skeptiker"*. Han hade varit med i första världskriget och *"talade ogärna om det"*. Han kallade sig rationalist. Han var en tuff lärare som använde sig av en *"bunsenbrännarslang, som han använde i stället för käpp och inte tvekade att använda när det inte gick som han ville, och det var ofta. ... Slangen kallades allmänt 'övertalaren'.* Han var en sådan som man drömde mardrömmar om." Han kallades den Svarte springaren, The Black Knight.

Herr John, som Anna kom att kalla honom, såg Fynns begåvning för matematik och började undervisa honom privat, även om han också ofta använde "övertalaren" på honom, men Fynn upptäckte att det inte gjorde så ont. Relationen mellan läraren och Fynn utvecklades och när Fynn träffade Anna och berättade om henne för sin lärare, så ville han också träffa flickan. Boken handlar i stor utsträckning om relationen mellan dessa tre. Herr John blir mer och mer fascinerad av Anna och hennes begåvning och vill gärna undervisa också henne, men det visade sig inte vara så lätt. Det gick inte att bedriva undervisning på hans villkor. Det blev helt på Annas. Annas relation till Herr Gud fascinerande också läraren så till den grad att han började bli tveksam i sin skepticism.

Fynn fick ofta agera tolk mellan Anna och Herr John. Han talade ofta latin och Anna var mycket nyfiken på språk och ville veta vad orden betydde. Herr John berättar för Fynn:

"Jag frågade henne om Satan. 'Fan, han är kallare', sa hon. Vet du, Fynn, hennes sätt att uttrycka saker och ting är vettigt. Jag har väl gjort det felet att jag aldrig satt det riktigt på prov. Jag borde kanske inte fråga ut henne alltför våldsamt, men hon har faktiskt svar på alla mina frågor, Fynn. Inte för att jag förstår hennes svar. ... Jag frågade henne:

'Var hittar jag Herr Gud?' Hennes svar gav mej ingen tröst alls! Hennes svar på den lilla fråga var: 'i människornas problem'".

För att kunna besöka Herr John köpte Fynn en tandemcykel. Det var säkrare att ha Anna flygande där bak än att ha henne flygande på styrstången, tyckte Fynn.

Herr John dog före Anna. Han var gammal och sjuk. Fynn och Anna sov över hos honom sista natten. Fynn berättar att Anna inte ville säga ett sista farväl till honom. "Gör det du, Fynn. Han är inte där. Han är hos Herr Gud", sa hon. Fynns "Morsa" gör en analys av det som hänt:

"Jag tänker mej att det helt enkelt var hennes prat och hennes kärleksfullhet som fick John att se en annan värld som han inte hade sett förut – inte bara sin egen kunskapsvärld. Jag vet hur mycket du beundrade honom, men varje människa har sina begränsningar och jag är rädd att käre gamla John försökte överskrida sina. Efter det att han hade lärt känna Anna tror jag att han liksom slutade attackera Gud, han drog sej tillbaka lite. ... Man kan väl säga att då fick Gud en chans att rycka fram."

Musiksaga och film

Det som gjorde att jag åter började intressera mig för böckerna var att mitt barnbarn skulle delta i en musiksaga i Betlehems kyrkan i Örebro. Monica Dominique har gjort musiken och Olle Pettersson librettot¹ till denna musiksaga, som verkar ha framförts på flera håll i landet².

En barnkörledare i församlingen hade tränat in musiksagan med ett 50-tal barn. Det var en fantastisk upplevelse. Ungdomarna som spelade Fynn och Anna var verkligen fantastiska. "Gråter du, mormor", frågade min dotterson som satt bredvid mig och han hade rätt.

¹ Ett *libretto* är texten till ett musikdramatiskt verk, exempelvis till en opera, en operett eller en musikal. Det går att köpa musik och libretto via webben.

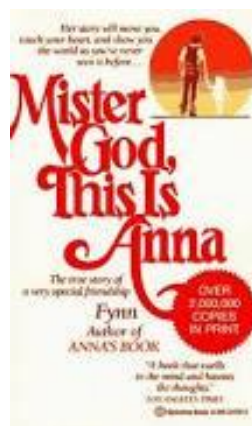
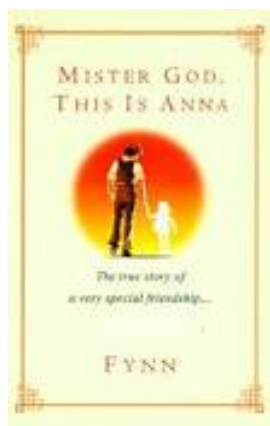
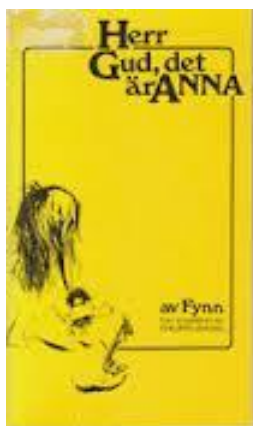
² Se exempelvis <http://www.dalademokraten.se/Opinion--Kultur/Kultur/2011/04/07/Musiksaga-om-Anna-och-Herr-Gud/>.

Jag hade bara läst första boken, "Herr Gud, det är Anna" tidigare, för cirka 30 år sedan. Det intressanta är att jag behållit den så starkt i mitt minne att jag flera gånger under de senaste åren sökt den på nätet för att köpa den igen. Jag visste inte då att min dotter hade den kvar i sitt bibliotek. Jag läste om den nu, med minst lika stor behållning. Jag har nu också läst fortsättningen, "Anna och den Svarte springaren". Den hade jag inte läst tidigare. Det finns en tredje bok också, "Anna and Mister God", men inte på svenska.

Pastorn i Betlehemskyrkan berättade att han hade försökt få tag i "Herr Gud det är Anna", för att kunna sälja den i samband med musiksagan, men den finns inte längre att köpa på svenska och förlaget, Verbum, tänker inte ge ut den igen. Jag mailade dem och frågade.

Enligt en sida på webben planeras en film på böckerna. Informationen var från 2011, <http://www.finchden.com/sgh/index.htm>. Jag kontaktade filmmakarna, Island Filmworks, info@islandfilmworks.com, och de arbetar med filmen och berättar att de blivit överraskade av det stora intresse som finns världen över för filmen.

Det finns till och med en sida som radar upp de många underbara citat som Anna sagt enligt Fynn, <http://www.goodreads.com/work/quotes/49605-mister-god-this-is-anna>. Det känns som om tiden är mogen för Fynn och Anna att inspirera oss igen. Jag har skickat info och en förfrågan till några svenska förlag om de kan tänka sig att ge ut böckerna igen. Den kommer att ges ut på engelska igen och då med alla tre böckerna i samma band.

Upptäckten av "Mister God, This Is Anna"

Nigel C Fortune berättar att han och en vän sommaren 2010 reste till Prinknash Abbey strax utanför Cheltenham i Gloucestershire i England. De gick in på ett café som också var en liten bokhandel. Där föll ögonen på en liten gul bok. Och han sträckläste. Han skriver: "Som liten pojke trodde jag alltid att om Gud fanns så kunde han inte begränsas till gamla kalla byggnader med spetsiga tak. Nu bekräftade denna underbara lilla bok att jag hade rätt".

Detta ledde till hans fortsatta undersökning av omständigheterna omkring Fynn och Anna och det var han som till slut fann Fynns, Sydney George Hopkins grav.

På gravstenen stod det, förutom namn och datum, ett citat på latin: *'Quod est inveniendum ad gloriam Dei sit inveniendum'*, "Let what is to be found in the glory of God be found" – ett citat som finns i *"Anna och den Svarte springaren"*. Det blev det slutgiltiga beviset för Nigel C Fortune att Sydney var Fynn.

Nigel C Fortune ligger också bakom webbsidan om "The real Fynn", där han redovisar intervjuer med personer som kände Sydney Hopkins. Han verkar även ha varit lite av ett tekniskt geni. George Lyward som var skapare av och chef för Finchden Manor berättar exempelvis att det jämt kom musik från grabbarnas rum, men så fort någon öppnade dörren till deras rum för att undersöka saken så stannade musiken. *"Syd hade arrangerat så att musiken stängdes av så fort dörren öppnades."* ... *"Du kunde inte tycka om honom, du måste älska honom"*, sa Lyward. Det är också den känsla jag får som läsare. Jag älskar både Fynn och Anna och Fynns Morsa. Och faktiskt också Herr John.

